

POLITIEZONE HOEI

PARTNERGEWELD AANGEPAKT

I nterne opleiding, betrokkenheid, follow-up en partnerschap zijn de sleutelwoorden van de aanpak van de lokale politie van Hoei op het vlak van de bestrijding van geweld binnen het gezin. “Onze politiemensen weten welke maatregelen ze moeten toepassen”, aldus commissaris Dradin, diensthoofd interventie en onthaal.

.....
Tekst Benoît Dupuis
Fotografie Lavinia Wouters
.....

HOEI – Ook al is het fenomeen intrafamiliaal geweld of ‘geweld binnen het gezin’ niet als prioriteit opgenomen in het zonaal veiligheidsplan van de lokale politie Hoei, toch wil dat niet zeggen dat er geen aandacht aan wordt geschonken, integendeel! Anne-Marie Lizin, burgemeester van deze mooie stad aan de Maas, voert trouwens al jaren het voortouw in deze strijd. Naar aanleiding van de Conferentie van Peking in september 1995 over de preventie en bestrijding van elke vorm van geweld en discriminatie ten opzichte van vrouwen, liet ze een analyse maken van de opvolging van de processen-verbaal wegens feiten van partnergeweld. Conclusie? De meeste pv’s werden botweg geseponneerd. Op 22 februari 1996 diende ze, samen met drie andere vrouwelijke senatoren, een wetsvoorstel in met als doel het aantal gevallen van partnergeweld te verminderen. De wet werd op 24 november 1997 gestemd, maar belandde in de vergeethoek... De draagwijdte ervan bleef erg beperkt. Tot de federale regering in 2001 van start ging met een nationaal actieplan. De bedoeling was de acties van alle betrokken overheden te coördineren en de samenwerking op het terrein tussen politie, parket, sociale en medische diensten te organiseren. De regering wilde ook een aanzet geven tot dialoog tussen de gerechtelijke overheden en de maatschappelijke verenigingen. Op 7 mei 2004 gaf de regering deze dialoog een nieuwe impuls door de gewesten en gemeenschappen erbij te betrekken. De gerechtelijke overheden van Luik eisten een voortrekkersrol op. Op 5 september 2004 trad in dat gerechtelijk arrondissement een omzendbrief in werking met als richtlijn: ‘nultolerantie’ ten opzichte van partnergeweld. Deze vernieuwende aanpak¹ diende als grondslag voor de uitwerking van de gemeenschappelijke omzendbrief van het College van procureurs-generaal en de minister van Justitie, Laurette Onkelinx, betreffende het strafrechtelijke beleid inzake partnergeweld (COL 4/2006)². De omzendbrief is in werking getreden op

Nathalie Renard, Caroline Thys en Didier Lambert

“ Didier Lambert, korpschef

We hopen op een nieuwe definitie die beter aan de werkelijkheid is aangepast

...
3 april 2006 en bepaalt de aanwijzing van een referentiemagistraat in elk parket en van een politieambtenaar in elke zone. De omzendbrief bevat eveneens instructies over de manier waarop de dossiers van intrafamiliaal geweld moeten worden behandeld: het slachtoffer opvangen, ervoor zorgen dat het slachtoffer medische verzorging krijgt toegediend, de dader opsporen en interpellieren, de twee partijen verhoren volgens een standaardmodel, in het proces-verbaal het begrip ‘intrafamiliaal geweld’ in het vak ‘fenomenen/melding parket’ vermelden, de aard van de relatie tussen de verdachte en het slachtoffer omschrijven, enz.

Interne opleiding

Het jarenlange engagement van de bestuurlijke overheid – mevrouw Lizin, nvdr – van de lokale politie van Hoi indachtig, heeft de COL 4/2006 de manier van werken van deze zone niet radicaal veranderd. Het personeel was immers al vertrouwd met het fenomeen partnergeweld en tegelijk betrokken bij de bestrijding ervan. De zone had een strategische analyse uitgevoerd die een verfijnder beeld van het fenomeen ople-

verde. En er kwam een groen nummer voor de slachtoffers. “Nieuw was dat de omzendbrief duidelijkheid schepte over eenieders taken”, aldus commissaris Jean-Marie Dradin.

Om de personen die als eersten op de plaats van het partnergeweld aankomen perfect vertrouwd te maken met de materie, werden voor de veertig leden van de dienst interventie en onthaal interne opleidingen georganiseerd.

“We wilden ons niet beperken tot een theoretische cursus”, aldus Caroline Thys, psychologe bij de slachtofferbejegening van de politie van Hoi. “In samenwerking met de Dienst Gelijkelijk van Kansen van de provincie Luik en met Praxis, een collectief van mishandelde vrouwen, zijn we in het commissariaat met een sensibiliseringsfase gestart, meer bepaald een tentoonstelling met behulp van borden waarop telkens een citaat over geweld binnen het gezin stond. Het doel bestond erin komaf te maken met allerlei vooroordelen. Sommigen hadden bijvoorbeeld het gevoel dat dit geweld enkel voorkomt in achtergestelde milieus. Deze vorm van geweld treft echter alle lagen van onze maatschappij.”

De rest van de opleiding vond plaats in de vorm van sensibiliseringsworkshops van een halve dag met maximaal acht deelnemers. Per twee moesten de politieambtenaren hun ervaringen onderling vergelijken en vervolgens aan de anderen uitleggen. Een dynamische en interactieve aanpak die vruchten heeft afgeworpen. “Het was zeer interessant”, bevestigt inspecteur Jérôme Pire. “Dankzij de grote verscheidenheid aan kwalificaties van mogelijk intrafamiliaal geweld die aan bod komen in de omzendbrief COL 4/2006, begrijp ik nu beter dat elementen die eerst onbeduidend lijken, een bepaalde vorm van geweld binnen het gezin kunnen vormen. Omdat we instaan voor de opvang van het slachtoffer en door de uiterst precieze omschrijving van de feiten die we in het proces-verbaal moeten vaststellen, beseffen we dat we een essentiële schakel in de keten vormen.”

De inhoud van deze opleiding wordt door een hoofdinspecteur van de interventiedienst up-to-date gehouden met nieuwe concrete gevallen. De personeelsleden kunnen ook terugvallen op een samenvatting van de omzendbrief. “En als er zich een concreet geval voordoet,

Caroline Thys, psychologe bij de dienst slachtofferbejegening

Sommigen hadden het gevoel dat dit geweld enkel voorkomt in achtergestelde milieus. Deze vorm van geweld treft echter alle lagen van onze maatschappij

wordt de omzendbrief tijdens de ochtendbriefing aangehaald en toegelicht”, aldus commissaris Dradin. “Onze politiemensen weten welke maatregelen ze moeten toepassen bij intrafamiliaal geweld en hoe ze dat moeten doen.”

Deze opleiding zal weldra worden verstrekt aan andere personeelsleden van de zone dan die van de dienst interventie en onthaal, meer bepaald aan de wijkinspecteurs.

Nieuwe definitie?

Moeten we uit het feit dat de lokale politie van Hoei al geruime tijd aandacht schenkt aan het fenomeen intrafamiliaal geweld besluiten dat het vaak voorkomt op het grondgebied van de zone? Neen. In 2006 werden 71 pv's voor dergelijke feiten opgesteld waaronder 14 voor opzettelijke slagen en verwondingen. En verder gaan we niet in de analyse van de statistieken. Men zegt dat elke vergelijking mank gaat. Deze stelregel is momenteel van toepassing op de geregistreerde gegevens over intrafamiliaal geweld. De nieuwe definitie is zo ruim dat ze onvermijdelijk leidt tot een toename van het aantal geregistreerde feiten. “Pas binnen enkele jaren zullen we bepaalde tendensen zien opduiken”,

meent Nathalie Renard, criminologe en strategisch analiste van de zone. “Op korte termijn is het utopisch om relevante conclusies te willen trekken. Wij zijn van mening dat de definitie van de omzendbrief te veel feiten dekt die niet steeds kenmerkend zijn voor intrafamiliaal geweld.”

“De Federale Overheidsdienst Justitie voert in dit verband trouwens een evaluatie uit”, voegt korpschef Didier Lambert toe. “We hebben onze bemerkingen meegedeeld en we hopen op een nieuwe definitie die beter aan de werkelijkheid is aangepast. Het zou niet mogen dat dit uitstekende instrument, de omzendbrief COL 4/2006, door zijn te ruime toepassingsgebied zijn geloofwaardigheid verliest. Wij zijn ook van mening dat het model van proces-verbaal voor verhoor, opgenomen als bijlage 3, niet altijd geschikt is.”

Ondanks deze eventuele verbeteringen werpt de omzendbrief vruchten af. Inspecteur Pire: “Sinds de inwerkingtreding ervan stellen we minder recidive vast. Vroeger gebeurde het niet zelden dat een slachtoffer bij wijze van spreken wekelijks de deur van het commissariaat platliep. Vandaag de dag komt de molen

direct op gang en leidt het akte nemen van een klacht wegens intrafamiliaal geweld tot echt teamwerk met het bureau slachtofferbejegening, het parket en een extern orgaan.”

“Er vinden regelmatig contacten plaats met de substituut van de procureur des Konings belast met deze materie. Onze samenwerking verloopt uitstekend”, aldus een opgetogen korpschef.

“Bovendien is het voor onze mensen op het terrein bijzonder motiverend te zien dat hun eerstelijnswork wordt voortgezet, zowel wat de opvang van de slachtoffers betreft, als voor het gerechtelijk gevolg dat aan de feiten wordt gegeven”, besluit commissaris Dradin. ■

^[1] Andere parketten, waaronder dat van Antwerpen, hebben eveneens initiatieven genomen. Die vormden een inspiratiebron voor een gemeenschappelijk en eenvormig beleid in de gerechtelijke arrondissementen.

^[2] We vermelden ook de omzendbrief COL 3/2006, die eveneens in werking is getreden op 3 april 2006, en waarin het intrafamiliaal geweld en de identificatie- en registratiemodaliteiten van de dossiers door de politiediensten en de parketten worden gedefinieerd. De omzendbrieven COL 3/2006 en COL 4/2006 kunnen worden geraadpleegd op www.poldoc.be. Deze site is eveneens toegankelijk via intranet (Portal).

EEN DEFINITIE VOOR 75 KWALIFICATIES VAN MISDRIJVEN

Volgens omzendbrief COL 3/2006 moet als partnergeweld worden beschouwd “elke vorm van fysiek, seksueel, psychisch of economisch geweld tussen echtgenoten of personen die samenwonen of samengewoond hebben en die een duurzame affectieve en seksuele relatie onderhouden of onderhouden hebben”.

Voor de overheid maakt deze definitie het mogelijk situaties en misdrijven van intrafamiliaal geweld te vatten. De vaststeller moet bovendien de relationele band vermelden die tussen de dader en het slachtoffer bestaat: partners, kinderen, bloedverwanten in opgaande lijn, ...

De definitie dekt niet minder dan 75 kwalificaties van misdrijven onderverdeeld in de volgende categorieën: moord, doodslag en onopzettelijk doden; slagen en verwondingen; aantastingen van de individuele vrijheden (opsluiting, verdwijning, beledigingen, laster, enz.); verkrachting en aanranding van de eerbaarheid; ontucht en seksuele exploitatie; feiten in de familiale sfeer (bigamie, echtelijk geschil, tuchteloosheid, kind dat wegloupt, enz.) en ‘varia’ waaronder de niet-aangifte van geboorte, bedreigingen, klacht van iemand die zich bedreigd voelt, vernielingen in het algemeen.

COL 4/2006 bepaalt bovendien dat “de bij COL 3/2006 gevoegde lijst niet-limitatief is. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat misdrijven zoals valsheid in geschriften en gebruik van valse stukken, oplichting, vernieling van roerende of onroerende goederen, bedrieglijke bewerking van onvermogen of diefstal kenmerken van familiaal geweld vertonen.”

Is er een herziening in zicht?